

Prima instanță: Judecătoria Cahul (sediul central), (jud. L. Turculeț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. R. Petrov, N. Bondarenco, S. Pilipenco)

Î N C H E I E R E

08 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Consiliul municipal Cahul,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ialanji Aliona împotriva Primăriei municipiului Cahul și Consiliului municipal Cahul, intervenient accesoriu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor cu privire la recuperarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost respinse ca neîntemeiate apelurile depuse de Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Consiliul municipal Cahul, a fost admis apelul depus de către Ialanji Aliona, reprezentată de avocatul Grosu Eugen, casată hotărârea din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Cahul (sediul central), fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 10 iulie 2017, Ialanji Aliona, reprezentată de avocatul Grosu Eugen a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Cahul și Consiliului municipal Cahul prin care a solicitat încasarea în mod solidar de la Primăria municipiului Cahul și Consiliul municipal Cahul în beneficiul său - Ialanji Aliona, pentru copilul minor XXXXXXXX a prejudiciului material în sumă de 840, 34 de lei, prejudiciului moral estimat la suma de 50 000 de lei și cheltuielilor pentru asistență

juridică.

Reclamanta în motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, la 23 februarie 2017, în microraionul XXXXXXXX, din municipiul XXXXXXXX, în jurul orei 16.00, fiica sa, XXXXXXXX, născută la XXXXXXXX, a fost atacată de către trei câini vagabonzi, care i-au produs minorei XXXXXXXXXXXXXXXX, care a fost produsă la acțiunea traumatică la o mușcătură, fapt confirmat prin pozele anexate, trimitere-extras al medicului, prin fișa persoanei care a solicitat asistență antirabică și Raportul de Expertiză Extrajudiciară nr.161 din 14 martie 2017. Reclamanta a mai relevat că imediat după cele întâmplate, minora XXXXXXXX a fost spitalizată în secția de traumatologie a Spitalului raional Cahul, unde i-a fost pus un vaccin contra rabiei și s-au făcut pansamente la picior.

A notat că copilul a suportat o XXXXXXXX, XXXXXXXX, XXXXXXXX, XXXXXXXX, XXXXXXXX și până în prezent are nevoie de vizite la psiholog. În continuare suferă de XXXXXXXX și se teme să iasă de una singură în ograda casei. A subliniat că în urma incidentului a suportat cheltuieli pentru tratament și reabilitare în sumă de 240, 34 de lei, și blugii care i-au fost deteriorați la momentul când a fost atacată, procurați la prețul de 600 de lei. Prejudiciul moral care i-a fost cauzat minorei XXXXXXXX l-a estimat la suma de 50 000 de lei.

A mai subliniat că la 07 aprilie 2017 s-au adresat către Primăria municipiului Cahul cu o cerere prin care a solicitat soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară.

La 28 aprilie 2017 a primit răspunsul de la Primăria mun. Cahul, prin care a fost informată că cererea a fost transmisă după competență Consiliului municipal Cahul, fiind totodată informată că determinarea prejudiciului material și moral ține de competența instanței de judecată.

Prin încheierea din 13 august 2020, în proces în calitate de intervenient accesoriu a fost atrasă Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamanta a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat să fie încasat de la pârâți în mod solidar prejudiciul material în mărime de 830,34 de lei, prejudiciu moral în mărime de 50 000 de lei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 29 decembrie 2020 a Judecătoriei Cahul (sediul central) acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul în beneficiul Alionei Ialanji, pentru copilul minor XXXXXXXX, prejudiciul material în mărime de 240, 24 de lei.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul în beneficiul Alionei Ialanji, pentru copil minor XXXXXXXX, prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul în beneficiul Alionei Ialanji, pentru copilul minor XXXXXXXX, cheltuielile de judecată, în mărime de 150 de lei.

Prin decizia din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Cahul au fost admise apelurile declarate de către Consiliul municipal Cahul, reprezentat de avocatul

Mîndru Ștefan și de către Ialanji Aliona, reprezentată de avocatul Grosu Eugen, casată hotărârea din 29 decembrie 2020 a Judecătoriei Cahul (sediul central), cauza fiind remisă spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Cahul (sediul central), acțiunea a fost admisă parțial.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul în beneficiul Alionei Ialanji prejudiciul material în sumă de 840, 34 de lei.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul în beneficiul Alionei Ialanji prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul în beneficiul Alionei Ialanji cheltuielile de judecată în mărime de 150 de lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin hotărârea suplimentară din 16 mai 2022 a Judecătoriei Cahul (sediul central) a fost admisă pretenția lui Ialanji Aliona cu privire la încasarea de la Consiliul municipal Cahul a cheltuielilor de judecată.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul în beneficiul lui Ialanji Aliona suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a menționat că, s-a constatat cu certitudine că la data de 23 februarie 2017, în regiunea XXXXXXXX, din municipiul XXXXXXXX, în jurul orei 16.00, minora XXXXXXXX a fost atacată de un câine vagabond.

Conform raportului de expertiză extrajudiciară nr.161 din 14 martie 2017 a fost efectuată expertiza medico-legală a minorei XXXXXXXX, prin care s-a constatat XXXXXXXXXXXXXXXX, care a fost produsă la acțiunea traumatică la o mușcătură de un animal cum ar fi câinele, posibil în timpul și circumstanțele relatate, condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămare ușoară. A notat prima instanță că s-a constatat indubitabil că la data de 23 februarie 2017, cât și ulterior, minora XXXXXXXX a beneficiat de ajutor medical de urgență la Spitalul raional Cahul, fiindu-i administrat vaccin antirabic.

La fel, la 13 martie 2017 de către medicul psihiatru Olivia Ceban a fost efectuată evaluarea psihologică prin care s-a constatat că minora XXXXXXXX are XXXXXXXXXXXXXXXX.

Astfel, a conchis prima instanță că direct și în virtutea legii responsabili de câinii vagabonzi este Consiliul local. Reținând prevederile art.1998 din Codul civil, a reținut că întrucât s-a constatat existența unei fapte ilicite manifestate prin omisiunea Consiliului municipal Cahul de a lua măsurile necesare față de câinii vagabonzi, inacțiune în rezultatul căreia reclamantei i s-a cauzat un prejudiciu material și moral, instanța a conchis că prejudiciul material și moral urmează a fi încasat de la Consiliul municipal Cahul, pretențiile îndreptate spre ceilalți pârâți urmând a fi respinse.

În acest sens prima instanță a apreciat ca fiind întemeiată cerința lui Ialanji

Aliona privind încasarea prejudiciul material în mărime de 840, 34 de lei, deoarece aceste cheltuieli sunt reale și au fost demonstrate, iar referitor la prejudiciul moral solicitat în mărime de 50 000 de lei, prima instanță a conchis că reieșind din natura prejudiciului material, de vârsta fragedă a copilului, precum și de faptul că Ialanji Aliona a întreprins măsuri prompte de reabilitare psihologică a copilului, în prezent consecințele acestui accident psihologic, sunt cu mult mai mici, astfel acordarea sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, va reprezenta o satisfacție echitabilă pentru XXXXXXX.

Prin decizia din 27 octombrie 2022 a Curții de Cahul a fost respinse ca neîntemeiate apelurile declarate de Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Consiliul municipal Cahul, admis apelul declarat de Ialanji Aliona, reprezentată de avocatul Grosu Eugen, casată hotărârea din 26 aprilie 2022 a Judecătoriei Cahul (sediul central), fiind pronunțată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost parțial admisă.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul și Primăria municipiului Cahul în mod solidar în beneficiul Alionei Ialanji prejudiciul material în mărime de 840, 34 de lei.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul și Primăria municipiului Cahul în mod solidar în beneficiul Alionei Ialanji prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei.

A fost încasată de la Consiliul municipal Cahul și Primăria municipiului Cahul în mod solidar în beneficiul Alionei Ialanji cheltuielile de judecată în mărime de 150 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei. În rest cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost menținută fără modificări hotărârea suplimentară din 16 mai 2023 a Judecătoriei Cahul (sediul central).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele cauzei și a apreciat corect probele, a examinat minuțios și multilateral cauza, însă în consecință a adoptat o soluție eronată, nu a stabilit cu certitudine părțile vinovate de cauzarea prejudiciului, încasând prejudiciul material și moral doar de la Consiliul municipal Cahul, și nu în mod solidar și din contul Primăriei mun. Cahul.

Instanța de apel a menționat că în speță s-a constatat cu certitudine că minora XXXXXXX a fost mușcată de câine, fapt confirmat prin raportul de expertiză extrajudiciară nr.161 din 14 martie 2017. Respectiv în urma mușcăturii minorei XXXXXXX i-a fost acordat ajutor medical de urgență, fiind internată în Spitalul raional Cahul și vaccinată contra rabiei.

Așadar, în urma incidentului respectiv Ialanji Aliona a suportat un prejudiciu material în mărime de 840, 34 de lei, constituit din medicamentele procurate pentru tratament și hainele deteriorate (blugii), care au fost procurați la prețul de 600 de

lei, fapt confirmat prin bonul de plată și confirmarea eliberată de Întreprinderea Individuală „Moraru Hristina”.

Reținând prevederile art.221 din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară, art. 2006 alin.(4) Cod civil, instanța de apel a reținut că Primăria mun. Cahul și Consiliul mun. Chișinău poartă răspundere asupra câinilor maidanezi și urma să întreprindă măsuri în vederea neadmiterii faptelor care s-au produs la 23 februarie 2017, atunci când minora XXXXXXXX a fost mușcată de un câine vagabond. Respectiv, subiectul animalelor fără adăpost a fost neglijat de către Administrația Publică Locală.

În lumina celor relatate, instanța de apel a conchis că prejudiciul material în mărime de 840, 34 de lei, urmează a fi încasat în mod solidar atât de la Consiliul municipal Cahul, cât și de la Primăria municipiului Cahul, deoarece ambii poartă răspundere pentru producerea faptei prejudiciabile.

Referitor la prejudiciul moral, instanța de apel reținând concluziile specialistului în consiliere psihologică conform căruia minora XXXXXXXX ca urmare a mușcăturii provocate de un câine vagabond a suportat o XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX cu impact foarte puternic asupra funcționării sale psihice, emoționale și sociale, a considerat oportun de a încasa în mod solidar de la Primăria municipiului Cahul și Consiliului municipal Cahul suma de 10 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, sumă care în opinia instanței este echitabilă suferințelor suportate de XXXXXXXX.

Ce ține de pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel a conchis că este întemeiată și urmează a fi admisă, deoarece pe parcursul examinării cauzei Ialanji Aliona a fost asistată de avocatul Grosu Eugen, astfel având în vedere munca efectiv depusă, complexitatea cauzei urmează a fi încasată în mod solidar de la Consiliul municipal Cahul și Primăria municipiului Cahul suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată poziția Primăriei municipiului Cahul și de Consiliului municipal Cahul precum că Ialanji Aliona nu a prezentat probe concludente precum că mușcătura a fost provocată de un câine sau un alt animal, or, conform Raportului de expertiză extrajudiciară nr.161 din 14 martie 2017, la minora XXXXXXXX s-a constatat XXXXXXXXXXXXXXX, care a fost produsă la acțiunea traumatică la o mușcătură de un animal cum ar fi câinele. Mai mult decât atât, cele invocate de Primăria municipiului Cahul și Consiliul municipal Cahul precum că nu s-a dovedit că presupusul câine era vagabond sau aparținea unui proprietar care la lăsat liber și respectiv acel proprietar ar urma să suporte prejudiciu cauzat de animalul cei aparține, nu a fost dovedită conform prevederilor art.118 din Codul de procedură civilă prin probe pertinente, care ar servi drept de admiterea acestui argument și respectiv nu scutește Administrația Publică Locală de răspundere pentru prejudiciile cauzate de către câinii maidanezi.

Referitor la alegerile Primăriei municipiului Cahul și Consiliului municipal

Cahul precum că vinovat în situația dată nu este Administrația Publică Locală, întrucât identificarea și sancționarea proprietarilor care au permis circulația câinilor periculoși fără lesne și botniță pe străzile orașului îi revine Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, instanța de apel a reținut că aceste prevederi se referă la câinii care au stăpân, dar nu și la câinii vagabonzi.

La 19 decembrie 2022, Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim a declarat recurs împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material.

Astfel, a menționat că Ialanji Aliona nu a prezentat probe concludente precum că mușcătura a fost provocată de un câine sau de un alt animal, precum și dacă presupusul câine era vagabond sau aparținea unui proprietar, fiind scăpat de sub paza proprietarului. A mai subliniat că nu s-a demonstrat nici locul cauzării prejudiciului și anume faptul că anume pe străzile microraionului XXXXXXXX a avut loc evenimentul invocat, și nu în ograda unei persoane concrete. Consideră că însuși probele prezentate de Ialanji Aliona sunt contradictorii, deoarece în Raportul de expertiză medico-legală și din fișa de dezvoltare a copilului, din cuvintele mamei Ialanji Aliona copilul a fost mușcat de un câine, iar ulterior în declarațiile date la poliție a comunicat că a fost mușcată de către 3 câini. Referitor la situația câinilor vagabonzi a menționat că Primăria întreprinde toate măsurile în vederea înlăturării câinilor vagabonzi de pe străzile municipiului.

La 22 decembrie 2022, Consiliul municipal Cahul a depus recurs împotriva deciziei din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, hotărârii din 26 aprilie 2022 și a hotărârii suplimentare a Judecătoriei Cahul (sediul central), solicitând casarea acestora cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca nefondată.

În motivarea recursului a invocat că instanțele au dat o încadrare juridică greșită circumstanțelor pricinii deduse judecății și eronat au dispus încasarea de la Primăria municipiului Cahul și Consiliul municipal Cahul a sumelor pretinse de Ialanji Aliona. Astfel, instanțele invocă fapta ilicită manifestată prin omisiunea Consiliului municipal Cahul de a lua măsurile necesare, dar nu se specifică care anume măsuri nu au fost luate de către Administrația Publică Locală față de câinii vagabonzi. Instanța de apel a aplicat eronat prevederile legii nr.221 din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară, și anume prevederile art.23-Colectarea și nimicirea cadavrelor, dar nu a animalelor vii. Recurentul a mai subliniat că Ialanji Aliona nu a prezentat probe concludente dacă mușcătura a fost provocată de un câine sau un alt animal, precum și dacă presupusul câine era vagabond sau aparținea unui proprietar, fiind scăpat de sub paza proprietarului. Nu s-a demonstrat nici locul cauzării prejudiciului și anume că pe străzile microraionului XXXXXXXX a avut loc

evenimentul invocat și nu în ograda unei persoane concrete. Mai mult probele prezentate sunt contradictorii, în raportul de expertiză medico-legală și din fișa de dezvoltare a copilului, din cuvintele mamei Ialanji Aliona a fost înscris că copilul XXXXXXXX a fost mușcat de un câine, ca ulterior în declarațiile date la poliție să comunice deja despre 3 câini. Consideră că instanțele au examinat cauza superficial și incorect au apreciat starea de fapt și de drept.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 27 octombrie 2022, expediată în adresa recurenților la 08 decembrie 2022 (f.d.88, volumul-II). Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererile de recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile declarate de către Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Consiliul municipal Cahul, inadmisibile, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă. În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului. Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de către Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Consiliul municipal Cahul, nu pot duce

la admisibilitatea recursurilor, or acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează. Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursurilor nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestora ca fiind admisibile.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererile de recurs declarate de către Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Consiliul municipal Cahul.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Primăria municipiului Cahul, reprezentată de avocatul Todorov Maxim și Consiliul municipal Cahul.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas